

Clasamentul atractivității investiționale

Activitatea investițională și cea de administrare a averii personale sunt poate unele din cele mai importante din viața economică a oricărei persoane. Orice decizii în acest sens ar putea afecta profund, atât pozitiv cât și negativ, nu doar viața noastră dar și viața apropiaților.

Probabil cele mai vorbitoare exemple în acest sens le găsim în perioada anilor 2007-2008 când creditele de consum erau eliberate de către bănci pe „banda rulantă”, unele nefiind asigurate cu gaj. Bani din credite, supliniți de remitențele rudelor deseori erau îndreptate spre investiții imobiliare: apartamente, case, terenuri etc. Ulterior mulți debitori s-au pomenit în incapacitate de plată din cauza crizei care în mod normal a afectat și Moldova. Astfel de la niște așteptări optimiste ale evoluției economice, care alimentau supra-creditarea ne-am pomenit într-o situație extrem de neplăcută în care multe companii au simțit pe propriile rapoarte financiare ce-nseamnă „criză economică”.

În acest mod devine evident că vorbind de investiții ar trebui să ne axăm pe un set mai complex de indicatori care ne-ar oferi o încredere mai mare în decizia luată și să nu ne limităm doar la așteptările generale (pesimiste ori optimiste) prezente în societate.

Pornind de la aceasta, în clasamentul atractivității investiționale elaborat de compania de consultanță „EVM Consulting”, am pus accentul pe 5 indicatori care considerăm a fi cei mai relevanți în cazul realităților economice a Moldovei și anume: modificarea cifrei de afaceri (2009/2008), modificarea profitului net (2009/2008), modificarea capitalului propriu (2009/2008), rotația activelor după cifra de afaceri (2009), rentabilitatea financiară sau ROE (2009).

Ulterior a fost stabilit eșantionul inițial pe baza căruia s-a efectuat studiul – 651 de companii. Acesta include Societăți pe Acțiuni care în conformitate cu legislația în vigoare și-au făcut publice rapoartele financiare pentru anul precedent de activitate. Este important de remarcat că în prezentul clasament nu sunt incluse S.R.L.-urile și SA-urile care nu au dezvăluit informația financiară pentru anul 2008 și 2009.

Următoarea etapă a fost excluderea companiilor la care cifra de afaceri în anii 2008-2009 a fost nulă, precum și companiile care au înregistrat profit nul sau negativ în acești ani. Aceste eliminări s-au făcut în vederea permiterii calculării indicatorilor utilizați la definitivarea clasamentului în cauză. Așadar, au rezultat în final 245 companii ce întrunesc parametrii necesari calculării indicilor menționați.

Având lista finală de companii care întrunesc toate criteriile pentru a fi incluse în clasament, s-a purces nemijlocit la aplicarea metodologiei necesare pentru a definitiva clasamentul. Aceasta cuprinde 5 etape:

1. pentru fiecare din cele 245 companii se calculează cei 5 indicatori de bază la determinarea atractivității companiei respective.
2. pentru fiecare din cei 5 indicatori s-a făcut listarea societăților în ordinea descrescătoare (de la cele mai bune valori în jos).
3. pentru fiecare companie în cadrul celor 5 sub-clasamente i se atribuie punctaj în funcție de locul în cadrul listării, și anume locul 1 – 245 puncte, locul 2 – 244, ș.a.m.d., locul 245 – 1 punct.

4. se sumează punctajele din cadrul celor 5 sub-clasamente rezultând astfel punctajul total pentru fiecare companie din eșantion.
5. se listează cele 245 companii ale eșantionului în ordinea descrescătoare a punctajului total rezultat la etapa a patra.

Astfel, parcurgând toate etapele menționate mai sus, avem plăcerea de a vă prezenta clasamentul atractivității investiționale pe baza rezultatelor financiare ale companiilor pe parcursul anului 2009. Vă dorim o analiză plăcută și investiții cât mai reușite.

*Notă: Metodologia aplicată la elaborarea Clasamentului atractivității investiționale prezintă proprietatea intelectuală a Agenției de Consultanță „EVM Consulting”. Rezultatele obținute în clasament nu reflectă în mod neapărat opinia Agenției și sînt rezultatul aplicării metodologiei date.

Analizând primele 50 de companii din top se observă ușor că ramurile economice cele mai atractive pentru investiții rămân a fi cele din comerț și industria alimentară. Primele 10 companii din top sunt mai diverse din punct de vedere al activității practicate. În afară de comerț și industrie alimentară mai sunt prezente companii ce se ocupă cu exploatarea autostrăzilor și transporturi aeriene.

Curios este faptul că în cazul unor companii chiar dacă am asistat la scăderea volumului vânzărilor, pe alocuri chiar și cu 15%, profitul acestor companii a crescut cu sute sau chiar mii de procente: Aeroport Catering, Incomlac, Fabrica de Unt din Florești etc. Explicația unor asemenea fenomene cel mai probabil ține de scăderea prețurilor pentru materia primă.

În general 26 de companii, din cele 50 au avut o creștere negativă a vânzărilor, iar 12 din ele au avut o scădere a profitabilității, în schimb toate Societățile pe Acțiuni și-au recuperat handicapurile la capitolul creșterii capitalului propriu, rotația activelor și rentabilitatea financiară (ROE).

Spre final, în caz dacă v-ați decis să investiți în acțiunile companiilor prezentate, vă dorim o piață cât mai lichidă și operațiuni cât mai profitabile, totodată vă îndemnăm să nu uitați că cheia investițiilor de succes, mai ales în perioade instabile, sunt portofoliile diversificate.

Clasamentul atractivității investiționale a companiilor publice din Moldova (2009)

NO	Denumirea companiei	Adresa	Tipul de activitate	Cresterea vinzarilor (2009/2008), %	Cresterea profitului (2009/2008), %	Cresterea capitalului propriu (2009/2008), %	*Rotatia activelor (2009), ori	**ROE (2009), %
1	CASA NUNTII-NOROC	mun. Chisinau, str. Sucevita, 34	Restaurante	66.21	79.16	39.47	1.71	53.85
2	ILACI-50	or. Comrat, str. Lenina, 206	Comertul cu amanuntul al produselor farmaceutice	21.88	11.63	421.07	3.26	16.03
3	DRUMURI-CIADIR-LUNGA	or. Ceadin-Lunga, str. Budjakskaia, 1	Exploatarea autostrazilor	60.35	1539.85	13.64	3.82	8.14
4	AEROPORT CATERING	mun. Chisinau, bd. Dacia, 80/3	Alte activitati anexe transporturilor aeriene	-12.40	319.97	56.16	3.41	41.33
5	INCOMLAC	mun. Balti, str. Calea Iesilor, 180	Prelucrarea laptelui si fabricarea produselor lactate	-10.66	14703.01	44.53	1.75	30.97
6	AEROPORT HANDLING	mun. Chisinau, bd. Dacia, 80/3	Alte activitati anexe transporturilor aeriene	4.39	105.35	37.93	1.92	29.40
7	JLC	mun. Chisinau, str. Sarmzegetusa, 90	Prelucrarea laptelui si fabricarea produselor lactate	1.74	424.93	29.82	1.69	20.89
8	FABRICA DE UNT DIN FLORESTI	r-ul Floresti, s. Varvareuca	Prelucrarea laptelui si fabricarea produselor lactate	-15.24	506.21	44.18	2.07	30.65
9	COMBINATUL DE COLECTARE SI PRELUCRARE A CEREALELOR DIN FALESTI	or. Falesti, str. Bogdan Voda, 31	Fabricarea nutreturilor gata pentru animale intretinute la ferme	184.86	-60.46	190.62	1.44	65.59
10	IMPERIAL VIN	raionul Cantemir, satul Pleseni	Fabricarea vinului	22.13	663.29	144.34	0.32	59.07
11	KLASSIKA ASIGURARI	mun. Chisinau, str. Tighina, 12	Activitati de asigurari neefectuate de stat	207.46	56.79	86.94	1.61	5.29
12	DACIA-LV	mun. Chisinau, bul. Dacia, 35	Comertul cu amanuntul al altor produse alimentare in magazine specializate	46.01	667.21	9.19	1.70	6.42
13	DRUMURI-HINCESTI	or. Hincesti, str. M.Hincu 231	Exploatarea autostrazilor	6.66	12596.48	62.42	2.05	1.70
14	ARMO-BETON	mun. Chisinau, com. Bacioi, str. Uzinelor, 8	Fabricarea elementelor montabile din beton armat si a articolelor si constructiilor din beton	-28.55	1697.20	46.72	1.35	32.48
15	BTA-28	or. Calarasi, str. Alexandru cel Bun, 238	Alte activitati anexe transporturilor terestre	-12.35	23.91	41.65	1.44	29.40
16	TDA	mun. Chisinau, str. Cusa Voda, 21	Comertul cu amanuntul al cartofilor, legumelor si fructelor proaspete	84.71	69.76	253.15	0.29	12.83
17	FRANZELUTA	mun. Chisinau, str. Sarmzegetusa, 30	Fabricarea piinii si a produselor de patiserie proaspete	-7.48	83.51	13.73	1.69	12.20
18	TOMAI VINEX	s. Tomai, str. Lenina, 197	Fabricarea vinului	-22.39	641.99	225.19	0.45	69.13
19	AVICOLA-VADUL-LUI-VODA	r-ul Criuleni, s. Balabanesti	Cresterea pasarilor	-16.59	54.17	38.06	1.14	26.73
20	RESTAURATORUL	mun. Chisinau, str. Hanul Morii, 42	Lucrari de constructii	-20.50	122.89	12.38	1.60	31.84
21	CRIO	or. Criuleni, bd. Biruinta, 14	Tiparirea ziarelor	7.72	30.81	20.57	0.58	20.94
22	BASARABIA-NORD	mun. Balti, bd.Victoriei, 90 a	Productia, prelucrarea si conservarea carnilor si a produselor din carne	-23.50	51.74	50.10	1.07	33.50
23	IPTEH	mun. Chisinau, bd. Stefan cel Mare si Sfint, 65	Inchirierea bunurilor imobiliare proprii	-16.45	142.08	50.43	0.56	38.84
24	DRUMURI-SOROCA	or. Soroca, str. Feofania Bude, 27	Exploatarea autostrazilor	9.86	3405.74	51.65	0.98	1.19
25	CAHULPAN	or. Cahul, str. Pacii, 20	Fabricarea piinii si a produselor de patiserie proaspete	-15.06	31.71	10.00	1.93	18.28
26	BTA-36	or. Causeni, str. Alba Iulia, 46	Transporturi cu alte tipuri de transport pe baza de grafic	-3.13	59.75	7.83	2.44	7.48
27	ELEVATOR KELLEY GRAINS	mun. Chisinau, str. Tighina, 13	Alte servicii in cresterea productiei agricole	-23.38	2.01	78.70	0.94	44.67
28	ARTIZANA	mun. Chisinau, str. Academiei, 13/1	Fabricarea de articole de imbracaminte din piele	9.84	-2.17	20.21	0.63	16.81
29	CARTEA	mun. Chisinau, bd. Stefan cel Mare, 180	Comertul cu amanuntul al cartilor, ziarelor si rechizitelor de birou	-12.47	-6.97	11.07	1.45	33.52
30	BTA-25	or. Leova, soseaua Cahulului, 7	Transporturi cu autobuze	-0.01	3209.14	7.93	0.84	7.34
31	BTA-20	or. Nisporeni, str. Viilor, 154	Transporturi cu autobuze	4.41	-31.88	15.03	1.24	13.06
32	SANFARM-PRIM	mun. Chisinau, str. Grenoble, 149/A	Comertul cu ridicata al produselor farmaceutice	32.21	-11.05	6.99	1.94	6.54
33	GEMENII	mun. Chisinau, bd. Stefan cel Mare si Sfint, 136	Inchirierea bunurilor imobiliare proprii	-8.99	24.40	56.98	0.34	36.30
34	LEGGORN	raionul Taraclia, s. Valea Periei	Avicultura	-2.34	-15.01	55.66	0.70	12.46
35	TEHOPTIMED	mun. Chisinau, str. M.Dragan, 19A	Comertul cu ridicata al produselor farmaceutice	-47.60	1138.21	71.86	0.55	41.82
36	MACONRUT	or. Edinet, str. Independentei, 18	Industria extractiva	-4.49	-31.16	24.07	0.95	19.40
37	PRUT	raionul Cantemir, satul Cania	Comertul cu ridicata al cerealelor, semintelor si furajelor pentru animale	-9.86	-33.35	20.97	1.20	17.34
38	DRUMURI-VULCANESTI	or. Vulcanesti, str. 40 Iet Octabria, 2	Exploatarea autostrazilor	51.31	138.55	2.68	2.14	2.99
39	SERVICE AUTOPRIM	mun. Balti, str. Hecului, 2	Intretinerea si repararea autovehiculelor	10.08	53.59	16.34	0.56	8.21
40	SUPERB-SERVICII	or. Criuleni, str. 31 August 97	Fabricarea de articole de imbracaminte	-38.18	103.44	28.57	1.12	26.06
41	SUDZUCKER-MOLDOVA	or. Drochia, str. 27 August 1	Fabricarea zaharului	55.34	-53.31	24.86	1.10	7.06
42	PAN-COM	mun. Chisinau, str. Kiev, 16/1	Inchirierea bunurilor imobiliare proprii	-17.91	-12.35	42.26	0.81	34.64
43	FABRICA DE CONSERVE DIN CALARASI	or. Calarasi, str. Calarasilor, 3	Prelucrarea si conservarea fructelor si legumelor neincluse in alte categorii (exclusiv a cartofului)	87.26	423.38	11.14	0.18	11.73
44	ORIZONT	mun. Chisinau, str. Uzinelor, 171/2	Constructii complete si parțiale de cladiri si constructii ingineresti; constructii civile	-58.57	485.56	225.42	0.47	69.46
45	LUCEAFARUL-SERVICE	mun. Chisinau, str. Alba Iulia, 206	Comertul cu amanuntul in magazine nespecializate, cu vnzare predominanta de produse alimentare	11.25	-4.20	26.54	0.29	21.02
46	AGROTEHNICA, CAHUL	or. Cahul, str. Strada Veche, 121	Alte tipuri de comert cu ridicata	1.16	508.99	8.67	0.47	8.26
47	KAZAYAK-VIN	s. Cazaclia, str. Lenina, 2	Fabricarea vinului	32.15	1353.68	6.15	0.48	5.80
48	INTREPRINDEREA PISCICOLA COSTESTI	ri. Ialoveni, s. Costesti, str. st. cel Mare, 71	Pescuitul	3.11	242.43	26.07	0.54	4.96
49	ABC	mun. Chisinau, str. Sfatul tarii, 14	Hoteluri si restaurante	-12.75	31.11	31.27	0.34	23.80
50	LIFTMONTAJ	mun. Chisinau, str. M.Manole, 6/2	Alte lucrari de utilitate a constructiilor	-1.10	-22.74	38.84	0.25	33.00

Notă: * Rotatia activelor - raportul dintre cifra de afaceri si activele totale;

** ROE (rentabilitatea financiara) - raportul procentual dintre profitul net si capitalul propriu.

Clasamentul atractivității investiționale a companiilor publice din Moldova (2009)

NO	Denumirea companiei	Adresa	Tipul de activitate	Punctaj pe indicatori (max - 245)					Punctajul total (max-1225)
				Cresterea venurilor (2009/2008)	Cresterea profitului (2009/2008)	Cresterea capitalului propriu (2009/2008)	Rozetaia activelor (2009)	ROE (2009)	
1	CASA NUNTI-NOROC	mun. Chișinău, str. Sucevita, 34	Restaurante	235	191	211	219	240	1 096
2	IACI-SO	or. Comrat, str. Lenina, 206	Comertul cu amanuntul al produselor farmaceutice	210	162	244	242	200	1 058
3	DRUMURI-CADIR-LUNGA	or. Ceadri-Lunga, str. Budjinskaya, 1	Exploatarea autostrazilor	234	237	175	244	162	1 052
4	AEROPORT CATERING	mun. Chișinău, bd. Dacia, 80/5	Alte activități anexe transporturilor aeriene	134	212	225	243	236	1 050
5	INCOMLAC	mun. Balti, str. Calea Isilor, 180	Prelucrarea laptelui si fabricarea produselor lactate	143	245	215	221	223	1 047
6	AEROPORT HANDLING	mun. Chișinău, bd. Dacia, 80/5	Alte activități anexe transporturilor aeriene	186	197	208	226	220	1 037
7	JIC	mun. Chișinău, str. Sarmazgetusa, 90	Prelucrarea laptelui si fabricarea produselor lactate	179	216	204	215	209	1 023
8	FABRICA DE UNT DIN FLORESTI	r-ul Floresti, s. Varvareuca	Prelucrarea laptelui si fabricarea produselor lactate	119	220	214	233	222	1 008
9	COMBINATUL DE COLECTARE SI PRELUCRARE A CEREALILOR DIN FALESTI	or. Falesti, str. Bogdan Vodă, 31	Fabricarea nutreturilor gata pentru animale intrusitate la ferme	240	78	238	205	242	1 003
10	IMPREGAL VIN	raionul Cantemir, satul Pleseni	Fabricarea vinului	211	228	237	81	241	998
11	KLASSIKA ASIGURARI	mun. Chișinău, str. Tighina, 12	Activități de asigurări neefectuate de stat	241	186	230	212	125	994
12	DACIA-UV	mun. Chișinău, bul. Dacia, 35	Comertul cu amanuntul al altor produse alimentare in magazine specializate	230	229	155	217	138	969
13	DRUMURI-HINCESTI	or. Hincesti, str. M.Hincu 231	Exploatarea autostrazilor	191	244	227	232	74	968
14	AIRMO-BETON	mun. Chișinău, com. Baclo, str. Uzinetor, 8	Fabricarea elementelor montabile din beton armat si a ardozelor si constructiilor din beton	73	238	217	203	227	958
15	BTA-28	or. Calarasi, str. Alexandru cel Bun, 238	Alte activități anexe transporturilor terestre	135	172	212	206	221	946
16	TDA	mun. Chișinău, str. Oaza Voda, 21	Comertul cu amanuntul al cartofilor, legumelor si fructelor proaspete	236	188	242	80	187	933
17	FRANZELUTA	mun. Chișinău, str. Sarmazgetusa, 30	Fabricarea pâinii si a produselor de patiserie proaspete	156	193	176	214	184	923
18	TOMAI VINEX	s. Tomai, str. Lenina, 197	Fabricarea vinului	98	226	240	112	243	919
19	AVICOLA-VADUL-LUI-VODA	r-ul Crișleni, s. Balabanesti	Cresterea pasărilor	112	185	209	189	217	912
20	RESTAURATORUL	mun. Chișinău, str. Hanul Morii, 42	Lucrări de constructii	103	198	172	211	225	909
21	CIRIO	or. Crișleni, bd. Struina, 14	Tipăria ziarelor	193	176	192	138	210	909
22	SAGARABA-NORD	mun. Balti, bd.Victoriei, 90 a	Productia, prelucrarea si conservarea carnil si a produselor din carne	93	182	220	184	229	908
23	PTEH	mun. Chișinău, bd. Stefan cel Mare si Sfint, 65	Indivierina bunurilor imobiliare proprii	113	200	221	134	235	903
24	DRUMURI-SORDCA	or. Soroca, str. Feofania Bude, 27	Exploatarea autostrazilor	195	241	222	174	63	895
25	CAHULPAN	or. Cahul, str. Padii, 20	Fabricarea pâinii si a produselor de patiserie proaspete	120	179	162	227	206	894
26	BTA-36	or. Causeni, str. Alba Iulia, 46	Transporturi cu alte tipuri de transport pe baza de trafic	167	187	145	239	154	892
27	ELEVATOR KELLEY GRAINS	mun. Chișinău, str. Tighina, 13	Alte servicii in cresterea productiei agricole	94	158	229	170	238	889
28	ARTIZANA	mun. Chișinău, str. Academiei, 13/1	Fabricarea de articole de îmbracaminte din piele	194	152	191	143	201	881
29	CARTEA	mun. Chișinău, bd. Stefan cel Mare, 180	Comertul cu amanuntul al cartilor, ziarelor si revistelor de birou	133	146	164	207	230	880
30	BTA-25	or. Leova, soseaua Calului, 7	Transporturi cu autobuze	176	240	147	164	152	879
31	BTA-20	or. Niporeni, str. Vilor, 154	Transporturi cu autobuze	187	119	179	198	189	872
32	SANFARM-PRIM	mun. Chișinău, str. Grenoble, 149/A	Comertul cu ridicata al produselor farmaceutice	222	142	139	228	140	871
33	GEMENI	mun. Chișinău, bd. Stefan cel Mare si Sfint, 136	Indivierina bunurilor imobiliare proprii	149	173	226	87	233	868
34	LEGGORN	raionul Taraclia, s. Valea Perjel	Avicultura	169	136	224	152	185	866
35	TEHOPTIMED	mun. Chișinău, str. M.Dragon, 19A	Comertul cu ridicata al produselor farmaceutice	33	232	228	130	237	860
36	MACONILUT	or. Edinet, str. Independentei, 18	Industria extractiva	164	121	196	172	207	860
37	FRUT	raionul Cantemir, satul Cania	Comertul cu ridicata al cerealelor, semintelor si furajelor pentru animale	147	117	194	197	204	859
38	DRUMURI-VULCANESTI	or. Vulcanesti, str. 40 let Octombria, 2	Exploatarea autostrazilor	232	199	94	234	100	859
39	SERVICE AUTOPRIM	mun. Balti, str. Heclului, 2	Intretinerea si repararea autovehiculelor	196	184	181	132	163	856
40	SUPERB-SERVICII	or. Crișleni, str. 31 August 97	Fabricarea de articole de îmbracaminte	53	196	203	187	216	855
41	SUDZUCKER-MOLDOVA	or. Drochia, str. 27 August 1	Fabricarea zahărului	233	92	198	185	147	855
42	PAN-COM	mun. Chișinău, str. Kiev, 16/1	Indivierina bunurilor imobiliare proprii	108	140	213	162	231	854
43	FABRICA DE CONSERVE DIN CALARASI	or. Calarasi, str. Calarasilor, 3	Prelucrarea si conservarea fructelor si legumelor reincluse in alte categorii (exclusiv a cartofului)	237	215	167	53	181	853
44	ORIZONT	mun. Chișinău, str. Uzinetor, 171/2	Constructii complete si partiale de cladiri si constructii inghenesti, constructii civile	20	219	241	120	244	844
45	LUCIFARUL-SERVICE	mun. Chișinău, str. Alba Iulia, 206	Comertul cu amanuntul in magazine respectabile, cu vizuare predominanta de produse alimentare	198	149	200	79	211	837
46	AGROTEHNICA, CAHUL	or. Cahul, str. Strada Veche, 121	Alte tipuri de comert cu ridicata	178	221	153	119	165	836
47	KAZARAK-VIN	s. Cazacka, str. Lenina, 2	Fabricarea vinului	221	233	130	121	131	836
48	INTREPRINDEREA PESOCCLA COSTESTI	r. Ialoveni, s. Costesti, str. st. cel Mare, 71	Pescuitul	182	207	199	128	120	836
49	ABC	mun. Chișinău, str. Statul tarii, 14	Hoteluri si restaurante	132	177	206	85	215	815
50	LIFTMONTAJ	mun. Chișinău, str. M.Manole, 6/2	Alte lucrări de utilitate a constructiilor	174	131	210	69	228	812

